

TEMAT I

1.
1. Nie lubię czytać współczesnej poezji. 2. Tania nie ma swojego klucza. 3. Nie odrobiliśmy zadania domowego. 4. Adam nie pomaga tej dziewczynie nieść ciężkiej walizki. 5. ❌ Nie widzicie tych studentek, które siedzą na ławce? 6. Oni nie mają rasowego psa. 7. Moja sąsiadka nie lubi kotów. 8. ❌ To nie jest przecież jej dziecko – ona nie zna go dobrze. 9. Nie muszę iść do kierownika wyjaśnić tej sprawy. 10. Adam nie próbuje zainteresować sobą Tani.
2.
mebel (r.m.), zupa (r.ż), tysiąc (r.m.), klasa (r.ż), medal (r.m.), cel (r.m.), poeta (r.m.), cień (r.m.), centrum (r.n.), gospodyni (r.ż), pisklą (r.n.), telegram (r.m.), liceum (r.n.), czas (r.m.), Meksyk (r.m.), ratusz (r.m.), diagnoza (r.ż), ból (r.m.), recepta (r.ż), program (r.m.)
3.
1 – c, 2 – k, 3 – a, 4 – f, 5 – h, 6 – i, 7 – g, 8 – d, 9 – j, 10 – b
4.
1. nasz, 2. wasze, 3. twoja, 4. pana profesora, 5. mój, 6. jej, 7. jego, 8. państwa Kowalskich, 9. ich, 10. jego, 11. ich, 12. pani doktor, 13. tego pana, 14. moja!, 15. nasz
5.
1. ciebie, 2. niego, 3. nimi, 4. mnie, 5. niej, 6. nami, 7. nie, 8. ci, 9. ją, 10. panem, 11. mu, 12. państwu, 13. pani, 14. je, 15. was
6.
1. Ciebie, 2. go, 3. Jego, 4. cię, 5. mi, 6. mnie, 7. mu, 8. ci, 9. Jemu, 10. go, 11. jego, 12. cię, 13. ciebie, 14. mi, je, 15. nią
7.
1. one, 2. one, 3. oni, 4. oni, 5. one, 6. oni, 7. one, 8. oni, 9. ❌ oni, 10. one
8.
1. jest, 2. Jesteście, 3. Jestem, 4. Jesteśmy, 5. Jesteś, 6. są, 7. jest, 8. Być, być, jest, 9. jestem, 10. są
9.
1. Muszę, 2. wiedzą, 3. kasuje, 4. Wysiadamy, 5. idzie, 6. mieszkasz, 7. jedzą, 8. przesłuchuje, 9. umieją, 10. Przepraszam, 11. znacie, 12. ogląda, 13. jedziecie, 14. rozumieją, 15. pochodzą

TEMAT II

1.
1. Nasz dziadek ożenił się z babcią zaraz po wojnie. 2. Czy to prawda, że dzisiaj polska młodzież na Wschodzie słabo mówi po polsku? 3. Jeśli chcesz dobrze znać język angielski, powinieneś dużo czytać w tym języku. 4. Mama Wiktora wyszła za mąż za Białorusina. 5. Mam dwie siostry i brata bliźniaka. 6. Moi znajomi pobrali się w Wencji. 7. W jakim języku oni rozmawiają ze sobą? Po węgiersku?
2.
1. lat, 2. lata, 3. lat, 4. rok, 5. lata, 6. lat, 7. lat, 8. lat, 9. lata, 10. lat
3.
1. dzieci, 2. braci, dzieci, 3. Dzieci, braci, dzieci, dziećmi, 4. Bracia, braćmi, dzieciach, 6. dzieci, Dzieci, braćmi, dzieci, 6. dzieciom, braciom, dzieciom, braci, brat, brata
4.
Pewnego razu z państwa Polska do państwa Białoruś jechali państwo Kowalscy.
– Proszę państwa – rzekł celnik państwa polskiego – niech państwo tam nie jadą! Dobrze państwu radzę!
– Dlaczego? – odrzekli państwo Kowalscy – zwiedzamy wszystkie państwa, byliśmy w wielu państwach w Europie, dlaczego mamy nie jechać do tego państwa?
– Państwo państwu nierówne! Tak patrzę na państwa, państwo są tacy młodzi – gdy ja byłem młody, też jeździłem po różnych państwach.
– A w tym państwie pan nie był? – zapytali z ciekawości.
– Na Białorusi jeszcze nie byłem, choć pracuję na granicy między państwami. Chętnie pojechałbym z państwem, bo podobno Białoruś to piękny kraj.
– Przyjrzyjmy się temu państwu i opowiemy panu, jak było, gdy będziemy wracać.
5.
a)
1. tym, 2. te, 3. tymi, 4. tego, 5. tych
b)
1. należą, 2. są, 3. ma, 4. pochodzą, 5. troszczy się
6.
1. Włoszech, 2. Niemców, 3. Węgier, 4. Węgrów, 5. Włochach, 6. Niemczech, 7. Włochów, 8. Niemcach, 9. Węgrzech, 10. Włoszech
7.
1. na, 2. W, 3. z, 4. na, 5. ze, 6. do / z, 7. w, 8. we, 9. na, 10. Na
8.
1. lekarzem, 2. Amerykaninem, 3. kawalerem, 4. inżynierem, 5. pedagogiem, 6. Żydami, 7. wdowcem, 8. jedynakiem, 9. naukowcem, 10. bliźniakami

zwierzęta **górskie**
bajkowy bohater
cudaczny kształt
burzliwa przeszłość
10.

1. stare pióro wieczne, 2. piękne niebieskie oczy, 3. innej szkoły podstawowej, 4. świeżej szynki krakowskiej, 5. fantastyczną powieść przygodową, 6. tradycyjna polska potrawa narodowa. 7. Spokojny, niepalący student, 8. ambitnym, silnym, samodzielny (dowolnie) charakterem, 9. jego pierwsza dziewczyna, 10. jej kasztanowe, kręcone włosy

11.

chińszczyzna – **chiński**
odpowiedzialność – odpowiedzialny
ślepotą – ślepy

drożyzna – drogi
zieleń – zielony
szkodliwość – szkodliwy

braterstwo – braterski
naiwność – naiwny
radykalizm – radykalny

🌀**12.**

młody – **młodość**
ciepły – ciepło
wdzięczny – wdzięczność

bohaterski – bohaterstwo
czarny – czerni
rozsądny – rozsądek

odważny – odwaga
sprytny – spryt
ambitny – ambicja

13.

1. dobroć, 2. złość, 3. pięknem, 4. dobra, zła, 5. pięknością

14.

energia, upór, wytrwałość, buntowniczość, krnąbrność, zaborczość, nieugiętość, uczuciowość, zazdrość, indywidualizm, 🌀 skłonności do samotnictwa, (cięty) dowcip, złośliwość

🌀**15.**

1. Na uwagę zasługuje nasza **odwaga**. 2. Odnaczam się **dumą** i **honor**em. 3. Można mu wiele zarzucić, ale nie **egoizm**. 4. Zwróciliście na siebie uwagę swoim **zdiscyplinowaniem** i **życliwością**. 5. Należy docenić jego **opanowanie**. 6. Ona wyróżnia się **elokwencją** i **dobrym wychowaniem**. 7. To był **nieakt** z jego strony. 8. Nie podoba mi się twoje **skapstwo**. 9. Zapomniałam o **sprycie** i **uporze** Iwony. 10. Dominik nie docenił **inteligencji** i **talentu** Michała.

TEMAT IV

1.

1. Przepraszam, jak dostać się do centrum? 2. Zepsuł się nasz samochód, więc przyjeździemy pociągiem. 3. Mieszkam kilka ulic dalej, koło przystanku tramwajowego – trzeba wysiąść na czwartym przystanku. 4. Dojedzie tam pani trolejbus numer pięć / piątką. 5. Musi pan iść prosto tą ulicą – poczta znajduje się po drugiej stronie ulicy. 6. Tutaj my mieszkamy, a po drugiej stronie (ulicy) jest nasza szkoła. 7. Czekam na autobus już pół godziny. 8. Manifestacja (demonstracja) przeszła ulicami stolicy. 9. Powinniśmy zapytać kogoś o drogę. 10. Z lewej strony / na lewo będzie hotel.

2.

1. Muzeum Etnograficznego, 2. liceów ogólnokształcących, 3. technikum elektrycznym, 4. studia medyczne, 5. stypendia, 6. akwaria, 7. Forum Polonijne, 8. centrum, 9. gimnazjach, 10. mauzoleum

3.

Rodzaj męski: Jarosław, Przemysł, Sandomierz;

Rodzaj żeński: 🌀Goldap, Ryga, Odessa;

Rodzaj nijaki: Opole, Batumi, Grodno;

Liczba mnoga: Siemianowice Śląskie, Puławy

4.

Tokio – nie odmienia się;

Toruń – Torunia, Toruniowi, Toruń, Toruniem, Toruniu;

Częstochowa – Częstochowy, Częstochowie, Częstochową, Częstochowie;

Kowno – Kowna, Kownu, Kowno, Kownem, Kownie;

Krasnobród – Krasnobrodu, Krasnobrodowi, Krasnobród, Krasnobrodem, Krasnobrodzie;

Limanowa – Limanowej, Limanowej, Limanową, Limanową, Limanowej;

🌀**Wysokie Litewskie** – Wysokiego Litewskiego, Wysokiemu Litewskiemu, Wysokie Litewskie, Wysokiem Litewskiem, Wysokim Litewskiem;

Tuhanowicze – Tuhanowicz, Tuhanowiczom, Tuhanowicze, Tuhanowiczami, Tuhanowiczach;

🌀**Chodzież** – Chodzieży, Chodzieży, Chodzież, Chodzieżą, Chodzieży;

Kamieniec Podolski – Kamieńca Podolskiego, Kamieńcowi Podolskiemu, Kamieniec Podolski, Kamieńcem Podolskim, Kamieńcu Podolskim;

Krasnystaw – Krasnegostawu, Krasnemustawowi, Krasnystaw, Krasnymstawem, Krasnymstawie;

Berdyczów – Berdyczowa, Berdyczowowi, Berdyczów, Berdyczowem, Berdyczowie.

5.

1. mieszczanami, 2. Rosjan, 3. franciszkanie, 4. chrześcijanina, 5. krakowianinem, 6. 🌀wegetarianów, 7. powodzianom, 8. muzułmanami, 9. Pomorzanie, 10. Amerykanów

6.

Radom – radomianin, radomianka;

Olsztyn – olsztynianin (potocznie: olsztyniak), olsztynianka;

Frankfurt – frankfurtczyk, frankfurka;

Grodno – grodnianin, grodnianka;

Lwów – lwowianin (*potocznie*: lwowiak), lwowianka;

Londyn – londyńczyk, londynka

07.

Moskwa – moskwianin (*potocznie*: moskwiczanie), moskwianka / moskwiczanka;

Alma Ata – almaatczyk, almaatka;

Mińsk – mińszczanin, mińszczanka;

Soczi – nie tworzy się (*mieszkaniec / mieszkańka Soczi*);

Łódź – łodzianin, łodzianka;

Tokio – tokijczyk, tokijka;

Praga – prażanin, prażanka;

Kijów – kijowianin, kijowianka (**NIE!!! kijanka**);

Zielona Góra – zielonogórzanin, zielonogórzanka

8.

1. Wielicką, 2. Zamojski, 3. toruńskie, 4. Nowojorskie, 5. kaliningradzką

9.

MIASTO	ON	ONA	Jaki?
Zakopane	zakopianin / zakopiańczyk	zakopianka*	zakopiański
Opole	opolanin	opolanka	opolski
Paryż	paryżanin	paryżanka	paryski
Nowogród	nowogrodzianin	nowogrodzianka	nowogrodzki
Nowy Sącz	nowosądeczanin	nowosądeczanka	nowosądecki
Biała Podlaska	—	—	białski / białskopodlaski

TEMAT V

1.

1. W tym tygodniu mam ciężki / trudny egzamin. 2. We wtorki i czwartki oni chodzą na basen. 3. (Czy) ty co miesiąc jeździsz do domu? 4. Zawsze staramy się wcześniej chodzić / kłaść się spać. 5. Jan był w pracy od rana do wieczora. 6. Myślę, że przez dwa lata mogę nauczyć się języka polskiego. 7. (O) ile minut spóźnił się autobus? O 10. 8. Codziennie dzwonię do swojej dziewczyny. 9. Muszę przeczytać tę książkę do jutra. 10. Za rok znowu przyjedziemy tutaj.

2.

a)

pojechać – **jechać**

popatrzeć – patrzeć

ochłapać – chlapać

zbudzić – budzić

nauczyć się – uczyć się

zagrać – grać

b)

czytać – **przeczytać**

pić – wypić

pytać – zapytać / spytać

kochać – pokochać

myśleć – pomyśleć

żeńić się – ożenić się

3.

czytać – **przeczytać**, poczytać, rozczytać, odczytać, doczytać, naczytać się, zaczytać (się), szczytać, wzczytać, wyczytać

robić – **zrobić**, zarobić, przerobić, podrobić, porobić, rozrobić, odrobić, dorobić, narobić, nadrobić, obrobić, urobić, wrobić, wyrobić

4.

A.

a) wyśpiewać, b) nagrywać, c) ponajadać się, d) mieszkać

B.

a) czytać – *dowolnie*;

b) poznać – *zapoznać* – zapoznawać – pozapoznawać;

c) pytać – *przepytac* – *przepytować* – poprzepytywać;

d) słuchać – *przesłuchać* – *przesłuchiwać* – *poprzესłuchiwać*

5.

1. puścić, 2. powołać, 3. przypomina, 4. stwierdził, 5. Znudziłem się, 6. przechować, 7. namówiła, 8. polegać, 9. schodzi, zaszkodzi

06.

1. pisać, 2. jeść, 3. zdejmować, 4. oglądać, 5. brać, 6. kłaść, 7. zajmować, 8. mówić, 9. zobaczyć, 10. pomagać

7.

1. mogę / będę mógł, 2. uszyła, 3. zabił, 4. obserwuję, 5. zawołał, zobaczyła

8.

1. chadza, 2. pijam, 3. czytuje, 4. grywasz, 5. jada, 6. sypiamy, 7. miewa, 8. bywają, 9. mawia, 10. pisujesz

9.

1. zamieszkuje, 2. obiecujesz, 3. zapisuje, 4. podsłuchujecie, 5. zamazują, 6. podśmiewują się, 7. zachowujesz, 8. ukrywasz, 9.

przemysłiwujemy / przemysłiwamy, 10. przekonuje / przekonywa

10.

iść – wyjść, dojść, wyjść, pójść, wejść, odejść, przejść, dojść, wyjść, dojść;

chodzić – zachodzi, nadchodzi, wschodzi, zachodzi, rozchodzić, wschodzi, wychodzi, przychodzi, przychodzi, wychodzi;

jechać – przejechać, zjechać, przyjechać, najechać, wjechać, zjechać, podjechać, dojechać, zjechał, objechać;

jeździć / -zdzać – wyjeździć, przejeździć, wyjeżdżać, jeździć / zjeżdżać; jeździć, wjeżdża, zjeździć, podjeżdżać / zajeżdżać;

objeździć / objeżdżać; przejeżdżać

11.

1. noszą, 2. biegniecie, 3. płyniemy, 4. wiozą, 5. lecisz

12.

a)

wstać – *wstawać*

zadowolnić się – zadowalać się

zaprosić – zapraszać

wziąć – brać

pokazać – pokazywać

owdowieć – *nie ma*

kupić – kupować

przygotować – przygotowywać

zobaczyć – widzieć

b)

przyjmować – *przyjąć*

spać – wyspać się

kłaść – położyć

kazać – *nie ma*

budować – zbudować / wybudować

gotować – ugotować

ubierać – ubrać

otwierać – otworzyć

przekonywać – przekonać

siadać – (u)siąść

móc – *nie ma*

najeżdżać – najechać

zaglądać – zaglądać / zajrzeć

umierać – umrzeć

wieszać – powiesić

13.

1. *Do przeprowadzki* do miasta żyli spokojnie i szczęśliwie. 2. *Przed naszym dotarciem na przystanek* autobus odjechał. 3. *Od waszego przyjazdu* mam dobry humor. 4. Kasjerka pomyliła się *przy liczeniu sprzedanych biletów*. 5. *Po śmierci rodziców* zamieszkała z dziadkami.

TEMAT VI

1.

1. siedemdziesięcioletniego, 2. trzydziestosekundową, 3. dziesięciminutowej, 4. osiemnastogodzinną, 5. pięciopiętrowym, 6. sześciociosobową, 7. czterostronicowy, 8. dziesięciodniowy, 9. trzydniowe, 10. półroczne

3.

za-re-zer-wo-wał,

te-le-fo-no-wa-liś-my,

py-ta-łyś-cie,

od-ro-bi-leś

4.

1. zgodziła się, 2. rozmawiały, 3. zaproponował, 4. był, 5. stały, 6. dałeś, 7. dawałem, 8. zapłacili, 9. płaciłam, staliśmy, 10. pojechaliście

5.

1. brał, 2. zorganizowała, 3. wydało, 4. przygotował, 5. wprowadził

6.

2. suszyłem ja, obydwaj – suszyła matka, suszyłam ja, suszyliśmy obydwie;

3. grabilem ja, obydwaj – grabiła matka, grabiłam ja, grabiliśmy obydwie;

4. zwoziłem ja, obydwaj – zwoziła matka, zwoziłam ja, zwoziliśmy obydwie;

5. sprzedałem ja, obydwaj – sprzedawała matka, sprzedawałam ja, sprzedaliśmy obydwie;

6. przepiełem ja, obydwaj – przepiła matka, przepiłam ja, przepiliśmy obydwie;

7. płakałem ja, obydwaj – płakała matka, płakałam ja, płakaliśmy obydwie.

7.

1. szedł, 2. jadliście, 3. leżałyście, 4. gniołło, 5. nie musieliście, 6. chcieliście, 7. Nie milczeliśmy, gdy trzeba było protestować. 8. nie mieli, 9. niósł, 10. plottaś

8.

1. ciągnęły, 2. wzięliście, 3. płynęłam, 4. stanąłeś, 5. krzyknęły, 6. pragnąłem, 7. rósł, 8. zmarzył / (rzadziej zmarznął), 9. zniknęło / znikło, 10. błysnęła / błysła

9.

1. doszedłem, 2. nadeszła, 3. zszedł, 4. zeszedli się, 5. weszło, 6. obszedła, 7. przyszli, 8. rozeszli się, 9. weszły, 10. doszli

10.

a) doszedł,

b) podeszło,

c) doszliśmy,

d) wyszłam,

e) wyszedłeś,

f) przeszła,

g) wyszedłem,

h) doszli,

i) zaszła,

j) uszło,

k) poszliśmy,

l) weszłaś,

m) odszedł,

n) przeszliście,

o) doszliśmy,

p) wyszedł,

q) zeszedli,

r) doszłyście,

s) poszło,

t) rozeszło się

11.

sprzątać, odkurzać;

polerować, czyścić;

podlewać → lać, ścielić;

przyszywać → szyć, cerować;

prasować, układać;

prać, rozwieszać → wieszać;

męczyć się

TEMAT VII

1.

1. od, 2. do stołu, 3. za stołem, 4. niż, 5. przy obiedzie, 6. w sosie koperkowym

2.
1. zupę pomidorową, 2. tego kelnera, 3. ryż, schabowego, mizerię, kompot, 4. dokładny rachunek, 5. nową specjalność, 6. fantastyczną powieść, 7. esemes, mejl 8. małą kawę, 9. nową królową brytyjską, 10. jednego papierosa
3.
1. smażonego kurczaka, 2. jednego pluszowego psa, 3. mejl, 4. kujawiaka, 5. ananasa, 6. forda, 7. mojego synka, 8. to stare mieszkanie, 9. tę nową restaurację, 10. „Dziennik Polski”
4.
1. jajecznicę z szynką, 2. sałatkę z kapusty, 3. galaretkę z bitą śmietaną, 4. kawę z mlekiem, 5. lampkę wina, 6. sok ze świeżych pomarańczy, 7. kubek mleka, 8. butelkę wody mineralnej, 9. obiad z dwóch dań, 10. pizzę z pieca
5.
1. go, 2. ją, 3. je przebrać, 4. je podleje, 5. ich, 6. ją, 7. je, 8. ich, 9. go, 10. ich odwiedzimy
6.
1. cel, 2. na was, 3. swój ogród, 4. w prawdę, 5. sąsiada
7.
1. jedzą, 2. jedzą, 3. je, 4. jecie, 5. jemy
8.
1. Chorując, zostań w domu. 2. *nie można zamienić*, 3. Przemek złamał klucz, otwierając szafę. 4. Ewa, idąc do teatru, zgubiła zegarek. 5. Anna, dopiero piorąc bieliznę, znalazła zielone skarpetki. 6. Czując się źle, nie przychodź na zajęcia! 7. Maria, jadąc pociągiem, rozmawia przez telefon. 8. *nie można zamienić*, 9. Będąc na uczelni, zapytaj o termin egzaminu. 10. *nie można zamienić*
9.
1. Uklęknąwszy, zaczął się modlić. 2. Zdenerwowawszy się, zaczęła płakać. 3. Rano, wstawszy, otworzył okno. 4. Przyszedszy, włączyli radio. 5. Pani profesor dopiero po chwili, zrozumiawszy dowcip, zaczęła się śmiać.
10.
1. Stojąc, milczał. 2. Skończywszy, wstał. 3. Szedł, kulejąc. 4. Siedząc, czytał. 5. Wyjrawszy przez okno, zawołał psa.
11.
1. Obejrawszy, 2. Wracając, 3. Przeczytawszy, 4. Wyjmując, 5. Przygotowując, 6. Wróciwszy, 7. Przewidując, 8. Zjadłszy, 9. Zamówiwszy, 10. Zawoławszy

TEMAT VIII

1.
1. na nich, 2. przez telefon, 3. po babcię, 4. autobusem, 5. do rodziców
2.
1. Grzesiu, Michały, 2. Szymonowie, 3. Tadeusza, Gerwazym, 3. Krysie, 4. Brunona
- 3.

pan	pani	państwo	mieszkanie państwa
<i>Kamola</i>	<i>Kamola</i>	<i>Kamolowie</i>	<i>Kamolów</i>
Kownacki	Kownacka	Kownaccy	Kownackich
Bodnar	Bodnar	Bodnarowie	Bodnarów
Szwedzki	Szwedzka	Szwedzcy	Szwedzkich
Wesołowski	Wesołowska	Wesołowscy	Wesołowskich
Fredro	Fredro	Fredrowie	Fredrów
Szymkiewicz	Szymkiewiczowa	Szymkiewiczowie	Szymkiewiczów
Mniszek	Mniszkówna	Mniszkowie	Mniszków
Mura	Mura	Murowie	Murów
Ładny	Ładny / Ładna	Ładni	Ładnych
Kozieł	Kozieł	Koziełowie / Kozłowie	Koziełów / Kozłów
Dzierżykraj-Morawski	Dzierżykraj-Morawska	Dzierżykraj-Morawscy	Dzierżykraj-Morawskich

4.
Barbara Radziwiłłówna – Barbary Radziwiłłówny, Barbarze Radziwiłłównie, Barbarę Radziwiłłównę, Barbarą Radziwiłłówną, Barbarze Radziwiłłównie;
Mikołaj Sep-Szarzyński – Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego, Mikołajowi Sępowi-Szarzyńskiemu, Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego, Mikołajem Sępem-Szarzyńskim, Mikołaju Sępie-Szarzyńskim;
bracia Śniadeccy – braci Śniadeckich, braciom Śniadeckim, braci Śniadeckich, braćmi Śniadeckimi, braciach Śniadeckich;
Mirosław Handke – Mirosława Handke / Handkego, Mirosławowi Handke / Handkemu, Mirosława Handke / Handkego, Mirosławem Handke / Handkem, Mirosławie Handke / Handkem;
Józef Ignacy Kraszewski – Józefa Ignacego Kraszewskiego, Józefowi Ignacemu Kraszewskiemu, Józefa Ignacego Kraszewskiego, Józefem Ignacym Kraszewskim, Józefie Ignacym Kraszewskim;
Alicja Bachleđa-Curuś – Alicji Bachleđy-Curuś, Alicji Bachleđzie-Curuś, Alicją Bachleđą-Curuś, Alicji Bachleđzie-Curuś;
Stanisław Moniuszko – Stanisława Moniuszki, Stanisławowi Moniuszce, Stanisława Moniuszkę, Stanisławem Moniuszką, Stanisławie Moniuszce;
Teresa Kostkiewiczowa – Teresy Kostkiewiczowej, Teresie Kostkiewiczowej, Teresę Kostkiewiczową, Teresą Kostkiewiczową, Teresie Kostkiewiczowej
5.
1. pani Kamolowej, 2. państwu Jabłonowskich, 3. Marii Bojko, 4. Sienkiewiczównę, Malca 5. Jana Matejki, 6. państwem Lewkowiczami, 7. pana Dułskiego, 8. Joanny Mackiewicz, 9. Hugonowi Kollątajowi, 10. Elizie Orzeszkowej i Romualdzie Traugutcie, 11. Andrzej Frycz-Modrzewskim, 12. Maksymilianie Marii Kolbe / Kolbem, 13. Ignacego Jaśkowa, 14. bliźniaków Mroczków, 15. Marie
6.
1. Nikt nigdy nie mówił mi nic / niczego dziwnego. 2. Żaden człowiek nie chce być nieszczęśliwy. 3. Nie chciałabym nigdzie wyjeżdżać. 4. Nie musimy nikomu za nic dziękować. 5. Nigdzie nie było brudno. 6. Nikogo nie ma w pracy. 7. Nie pytań nikogo o nic. 8. Nigdy wieczorem nie rozmawiali. 9. Wczoraj oni z nikim nie rozmawiali. 10. Nikt nigdy nigdzie nic / niczego nie

widział. 11. Nikt nie pytał go o nic. 12. Nigdzie nikt nikomu i niczemu nigdy się nie dziwi. 13. Czy nie pożyczyleś nikomu mojej parasolki? 14. On nigdy niczym się nie martwi. 15. Nie kupiliście niczego dobrego do jedzenia.

7.

1. Nie jem bigosu. 2. Nie chcę kupować samochodu. 3. Nie ma soku wiśniowego. 4. Nie mam w swoim pokoju tapczana / tapczanu. 5. Nie zwiedziłem jeszcze tego zamku. 6. Nie lubię kawy bez cukru. 7. Nie ma świeżego chleba. 8. Nie umiem wiązać krawata / krawatu. 9. Nie oglądałem jeszcze tego filmu. 10. Nie widzę tego hotelu.

8.

1. Jana Długosza, 2. Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury, 3. Heleny Modrzejewskiej, 4. Jana Henryka Dąbrowskiego, 5. Cyryla i Metodego

9.

1. dziwny prezent, 2. głośnej muzyki, 3. słownika ortograficznego, 4. siostrę, swoją spódnicę 5. chleba, 6. atlas geograficzny, 7. wesołej piosenki, 8. fragment / fragmentu, tego poematu, 9. punktu, 10. dobry wynik

10.

1. Bułgarii, Rumunię, 2. Kaliningradu, Olsztyn, 3. Zamościa, Biłgoraja, Szczecznyszyn, 4. Białegostoku, Grodna, 5. Kazachstanu, Moskwę

11.

1. z nowej zabawki, 2. ze swojego wnuka, 3. spokojnej muzyki, 4. języka angielskiego, 5. młodszej siostry, 6. ☹tego, 7. do nas, 8. starszego brata, 9. dobrej pracy, 10. z kopalni, 11. dużej walizki, 12. z wycieczki, 13. do błędu, 14. z twojej pomocy, 15. ☹ze mnie

12.

1. Nie ma czekolady. 2. Nie było kapusty. 3. Nie ma sera białego. 4. Nie będzie soku pomarańczowego. 5. Do picia nie było wody z sokiem. 6. Nie będzie kawy z mlekiem. 7. Nie ma cebuli. 8. Nie ma jabłek. 9. Nie będzie placka ze śliwkami. 10. Nie było chudej kielbasy.

13.

1. Tak, wczoraj byli u nas państwo Wieczorkowie. / Nie, wczoraj nie było u nas państwa Wieczorków. 2. Tak, to jest pani Irena Marecka. / Nie, to nie jest pani Irena Marecka. 3. Tak, jest pan Jerzy Mackiewicz. / Nie, nie ma pana Jerzego Mackiewicza. 4. Tak, pani Wanda będzie na zebraniu. / Nie, pani Wandy nie będzie na zebraniu. 5. Tak, są państwo Nizińscy. / Nie, nie ma państwa Nizińskich. 6. Tak, pan Tomasz był na konferencji. / Nie, pana Tomasza nie było na konferencji. 7. Tak, to jest Dominika. / Nie, to nie jest Dominika. 8. Tak, pan Śliwiński był na spotkaniu. / Nie, pana Śliwińskiego nie było na spotkaniu. 9. Tak, będzie jutro pani Solarz. / Nie, nie będzie jutro pani Solarz. 10. Tak, jest mój tata. / Nie, nie ma mego taty.

14.

1. Nie byłem w szkole z powodu wyjazdu z rodzicami. 2. Przez rodziców nie zostałem aktorem. 3. Z powodu choroby opuściła zajęcia z tańca. 4. Żołnierz zmarł od wielu ran. 5. Doszło do wypadku na skutek / wskutek przemoczenia kierowcy. 6. Przez wasze lenistwo nie zdaliście egzaminu. 7. Przez swoją nierozwagę jestem teraz chory. 8. Było jej przykro z powodu niezdanego egzaminu / niezdania egzaminów. 9. Od twojego gadania bołą mnie już uszy. 10. Nie dostaliście książek przez waszą nieobecność na spotkaniu / z powodu waszej nieobecności na spotkaniu. 11. Miała spieczoną usta od wysokiej gorączki. 12. Zmarł na skutek / wskutek nieudzielenia mu w porę pomocy. 13. Od mrozu zsiniały nam ręce. 14. Zaczęłem kaszleć od gęstego dymu. 15. Z powodu brzydkiej pogody odożyliśmy nasz wyjazd. 16. Przez silny wiatr / Z powodu silnego wiatru z drzewa pospadały wszystkie gruszki. 17. Nie mogliśmy obejrzeć tego przedstawienia przez nasze spóźnienie do teatru. 18. Od hałasu rozbolały ich głowy. 19. Przez ciekawość zapytałeś o cenę garnituru. 20. Zadzwońiła do was przez uprzejmość.

TEMAT IX

1.

1. Powinniśmy / Musimy iść do lekarza. 2. Jeśli poczujesz się gorzej, zadzwoń **po mnie** albo wezwij lekarza **do domu**. 3. Dzieweczka **zrobiło się** słabo, bo bolała **ją** głowa. 4. Mój brat jest chory **na anginę** i leży **w łóżku**. 5. Czuję się już **lepiej niż ty**. 6. W naszej firmie wszyscy szczenią się przeciwko **grypie**. 7. Możesz jeść słodycze tylko kilka razy **w miesiącu** / **na miesiąc**. 8. Trzeba wcześniej zapobiegać **chorobie**, a nie potem się leczyć. 9. Te tabletki może pan kupić tylko **na receptę**. 10. Nie wolno nadużywać **alkoholu**.

2.

1. oka, 2. uszami, 3. ręk, 4. oka, 5. rękóm, 6. oka, 7. uch, 8. rękami / rękoma, 9. ucho, 10. oczu

3.

a) państwo powinni, b) powinienes, c) one powinny, d) pani powinna, e) powinnicie, f) powinnyśmy

6.

pisać – starannie	biegać – szybko	pracować – ciężko
maszerować – równo	rysować – ładnie	śpiewać – czysto
śmiać się – wesoło	sprzątać – dokładnie	świecić – jasno

7.

wysoki – wysoko	głośny – głośno	czytelny – czytelnie	☹czuły – czule
cichutki – cichutko	smaczny – smacznie	czarny – czarno	spokojny – spokojnie
mocny – mocno	daleki – daleko	łatwy – łatwo	fascynujący – fascynująco

8.

jajko – na miękko
mówić – po niemiecku
pomalować – na czerwono
czekolada – na gorąco
widzieć – z daleka
zachować się – po koleżeńsku

9.

zimno – za zimno, na zimno; **drogi** – za drogo, **sąsiedzki** – po sąsiedzku;
bliski – z bliska, za blisko; **czczy** – na czczo, **szybki** – za szybko, na szybko;
twardy – za twardo, na twardo; **nowy** – po nowemu, na nowo; **biały** – za biało, na biało;
francuski – po francusku, **wąski** – za wąsko, **stary** – po staremu

10.

Jaki? Jaka? Jakie? (przymiotnik)	Co robi? (czasownik)	Jak? (przysłówek)		
		stop. równy	stop. wyższy	stop. najwyższy
wesoła dziewczynka	śpiewa	wesoło	weselej	najweselej
mądry profesor	mówi	mądrze	mądrzej	najmądrzej
grzeczne dziecko	zachowuje się	grzecznie	grzeczniej	najgrzeczniej
spokojny dyżur	upływa	spokojnie	spokojniej	najspokojniej
daleka droga	prowadzi	daleko	dalej	najdalej
☛elegancka pani	ubiera się	elegancko	bardziej elegancko	najbardziej elegancko

11.

1. lepiej, najlepiej; 2. mniej, najmniej; 3. rzadziej, 4. bardziej zielono, 5. bardziej na prawo

☛12.

Co wybrać: rower czy samochód? Samochód jest oczywiście **droższy** niż rower, no i **szybszy**. Ale nie zawsze, bo przecież w naszych miastach są korki – wtedy **szybciej** można dojechać rowerem. No i nie ma problemu z parkowaniem. Jest **bardziej ekologiczny** niż samochód – nie zanieczyszcza powietrza. A i dla zdrowia jest **lepszy**. Jednak samochodem jedzie się o wiele **wygodniej**, zwłaszcza kiedy pada deszcz. A może **najlepszy** ze wszystkiego jest autobus? Jednak dla mnie jazda nim jest **bardziej męcząca** niż rowerem – ten wieczny tłum ludzi i jestem tak samo **zmęczony** jak po podróży samochodem. Więc może tramwaj? Czym **najwygodniej** mogę dojechać do pracy?

13.

1. Wyszła za mąż za Piotra z miłości. 2. Człowiek uspokaja się pod wpływem muzyki klasycznej. 3. Za dobre oceny na świadectwie rodzice kupili mi nowy komputer. 4. Brzuch mnie boli z głodu. 5. Od zmartwień posiwiał. 6. Z nudów zaczął przeglądać gazety. 7. Pod wpływem Jurka Tomek zmienił się na lepsze. 8. Ze względu na złe warunki atmosferyczne lot z Kijowa do Warszawy został odwołany.

14.

skakać – z radości, **trząść się** – z zimna, ze strachu; **padać** – ze zmęczenia; **plakać** – z żalu, ze szczęścia, z bólu; **pęknąć** – z zazdrości, **zzielenić** – ze złości, **szaleć** – z rozpaczy, ze szczęścia; **zemdleć** – z wrażenia, **umierać** – z miłości, z nudów, z rozpaczy; **spalić się** – ze wstydu, **zaniemówić** – z wrażenia

TEMAT X

1.

1. od deszczu, 2. na sen, 3. na ognisko, 4. na książki, 5. do rąk, 6. dla przyjemności, 7. do / od piwnicy, 8. na sukienkę, 9. do zębów, 10. na zakupy

2.

niemodne krawaty, te szybkie auta, pierwsze miłości, pióra wieczne; dalekie drogi, czarne muchy, jesienne parki, tajemnicze postacie / postaci; rezonanse / rezonansy magnetyczne, stare monitory LCD, ☛niedojrzałe jabłko, ☛muzea narodowe

☛3.

moje nowe koszule, odtwarzacz DVD, wasze cienie, kolorowe tęcze; wełniane koce, trudne sytuacje, dzikie pustynie, te wieże hi-fi; zielone spódnice, władze państwowe, ciężkie boje, majowe deszcze

4.

1. z dwoma psami i z dwiema / dwoma koleżankami, 2. o dwóch / dwu, 3. dwom / dwu, 4. dwie, 5. dwie x3, 6. cztery, 7. dwa, 8. jedno, 9. dwadzieścia dwa, 10. trzema, 11. z jednego, 12. z obydwoma, 13. z trzema, 14. obu, 15. o czterech

☛5.

1. zacząć, 2. pnie się, 3. wytniecie, 4. gniew, 5. pomnę, 6. gniewie, 7. zaniosę, 8. pleciesz, dopniesz, 9. wespane się, 10. wiedzie, 11. biorą, 12. zadną, 13. zną, 14. klnie, 15. pierze

6.

1. myśleć, 2. bóść, 3. wymyśleć, 4. łącać, 5. dąć, 6. grzmieć, 7. piąć się, 8. znajdować się, 9. rzeć, 10. nienawidzić, 11. biegnąć / biec, 12. rosnąć / rósć, 13. wziąć, 14. miąć się, 15. kłąć

7.

1. mląsczesz / mląskasz, 2. gwizdzą, 3. skaczą, 4. ssę, 5. płucze, 6. rzy, 7. łożesz, 8. żebrze, 9. dają, 10. śmiem

8.

grubiutki, słodziutki, prościutki;
gładziutki, śliczniutki, małutki;
gęściutki, milutki, ☛bielutki

9.

1. Asi potrzebny jest strój kąpielowy do pływania. 2. Pomogłem ci nie dla pieniędzy. 3. Przyjechałem do Krakowa na studia. 4. Wyjście przed dom na spotkanie z nami? 5. Mama dała dziecku miszkę i łyżkę do zabawy.

TEMAT XI

1.

1. Idź do sklepu! 2. Wstąpię / Wpadnę do ciebie, kiedy będę wracać z centrum. 3. Nie wiem, dlaczego tort się nie udał – zrobiłam wszystko według przepisu. 4. Czy są świeże warzywa? 5. Jedziemy do hipermarketu na zakupy. 6. Placi pani 38 złotych.

2.

1. męzów, 2. jadłowitych żmii, 3. psów, 4. chorób zakaźnych, 5. języków obcych, 6. ☛tych ludzi, 7. kwaśnych gruszek, 8. dużych broszkwiń, 9. ☛ciemnych tel, 10. okularów, 11. tych cukierków, 12. kilogramów pomidorów, 12. ☛pieniędzy, 14. hrywien, rubli,

15. ☛euro, dolarów

3.

Św. Florian jest patronem **strażaków i hutników**.

Św. Krzysztof jest patronem **kierowców**.

Św. Hubert jest patronem **myśliwych**.

Św. Cecylia jest patronką **organistów i chórzystów**.

Św. Ambroży jest patronem **pszczelarzy**.

Św. Apolonia jest patronką **dentystów**.

Św. Św. Błażej i Cezary są patronami **lekarzy**.

Św. Franciszek Salezy jest patronem **dziennikarzy i pisarzy**.

Św. Tomasz More jest patronem **polityków**.

Św. Weronika jest patronką **fotografów i rzeźbiarzy**.

5.

1. krakowian x2, 2. cię, 3. nie ma dobrych hoteli – są dobre hotele, 4. zdrowej marchewki – zdrową marchewkę, 5. tych pedagogów x2, 6. biletu ulgowego – bilet ulgowy / biletu ulgowego, 7. zielonej sałaty – zieloną sałatę, 8. kotleta – kotlet, 9. ich x2, 10. cebuli – cebulę, 11. ostrego noża – ostry nóż, 12. jej – ją, 13. tortu – tort, 14. was x2, 15. świeżych owoców – świeże owoce

6.

dziesięć aut, dwa domy, pięćciu studentów; dwadzieścia trzy panie, cztery stoły, sto kilogramów; jedenaście mieszkań, tysiąc rzeczy, trzydzieści jeden studentek

7.

1. **sto pięćdziesiąt jeden dziewczyn**
2. stu / sto pięćdziesięciu jeden dziewczyn
3. stu / sto pięćdziesięciu jeden dziewczynom
4. sto pięćdziesiąt jeden dziewczyn
5. sto / stu / stoma pięćdziesięciu / pięćdziesięcioma jeden dziewczynami
6. sto / stu pięćdziesięciu jeden dziewczynach

1. dwustu jedenastu chłopców

2. dwustu jedenastu chłopców
3. dwustu jedenastu chłopcom
4. dwustu jedenastu chłopców
5. dwustu / dwustoma jedenastu / jedenastoma chłopcami
6. dwustu jedenastu chłopcach

1. dziewięćset dwadzieścia osiem słowników

2. dziewięćset / dziewięćset dwudziestu ośmiu słowników
3. dziewięćset / dziewięćset dwudziestu ośmiu słownikom
4. dziewięćset dwadzieścia osiem słowników
5. dziewięćset / dziewięćset dwudziestu / dwudziestoma ośmiu / ośmioma słownikami
6. dziewięćset / dziewięćset dwudziestu ośmiu słownikach

1. tysiąc czterysta trzydzieści dwie książki

2. tysiąc czterystu / tysiąc czterysta trzydziestu dwóch książek
3. tysiącowi czterystu / tysiąc czterysta trzydziestu dwóm / dwu książkom
4. tysiąc czterysta trzydzieści dwie książki
5. tysiącem czterystoma / czterystu trzydziestu / trzydziestoma dwiema / dwoma książkami lub: tysiąc czterysta trzydziestu / trzydziestoma dwiema / dwoma książkami
6. tysiąc czterystu / tysiąc czterysta trzydziestu dwóch / dwu książkach

1. trzy tysiące sześćset dziewiętnaście mieszkań

2. trzech tysięcy sześciuset dziewiętnastu mieszkań
3. trzem tysiącom sześciuset dziewiętnastu mieszkańom
4. trzy tysiące sześćset dziewiętnaście mieszkań
5. trzema tysiącami sześciuset dziewiętnastu / dziewiętnastoma mieszkańiami
6. trzech tysiącach sześciuset dziewiętnastu mieszkańiach

8.

1. trzy, leżą, 2. wie, 3. sto sześćdziesiąt jeden, jest 4. Trzy tysiące, szuka / szukają, 5. spaceruje, siedmiu, 6. kończy / kończą, 7. znajduje się, 8. leczy się, 9. dwudziestu, trenuje, 10. trzydzieści dwie, są

9.

1. dwunastu, chwalonych, 2. czterdzieści cztery, przebadane, 3. dwudziestu pięciu, oszukanych, 4. sześć, późnionych, 5. trzydziestu jeden, przeskolonych, 6. niezadowolone, 7. zarejestrowanych, 8. trzy, wyróżnione, 9. dwa tysiące, powiadomionych, 10. cztery tysiące, zorientowane

10.

1. pielą, 2. tłuczenie, 3. podrę, 4. trzesz, 5. mielą, 6. wleczenie, 7. Zawrzemy, 8. goi się, 9. uprą się, 10. stroją

11.

1. meła, 2. darty, 3. zmieliłeś, 4. wywarły, 5. pelliśmy

12.

1. idź / idźcie, skreć / skrećcie, 2. zrób / zróbcie, 3. kup / kupcie, 4. zamów / zamówcie, 5. zapłać / zapłaćcie, 6. odwiedź / odwiedźcie, 7. odprowadź / odprowadźcie, 8. zostaw / zostawcie, 9. **nie** knij / nie knijcie, 10. **nie** drzyj / nie drzyjcie, 11. zanieś / zanieście, 12. wyłącz / wyłączcie, 13. zamknij / zamknijcie, 14. wjedź / wjedźcie, 15. wgraj / wgrajcie

13.

1. To niech wstanie! 2. To niech się umyją! 3. To niech posprząta! 4. To niech odrobnią! 5. To niech zje! 6. To niech przyniesie! 7. To niech wyczyści! 8. To niech zapakuje! 9. To niech wypierze! 10. To niech idą!

14.

1. Proszę, niech państwo **wezmą**... 2. Proszę, niech państwo **przeczytają**... 3. Proszę, niech państwo **się zastanowią**. 4. Proszę, niech państwo **pomyślą i odpowiedzą**. 5. Proszę, niech państwo **podejdą**... 6. Proszę, niech państwo **przygotują**... 7. Proszę, niech państwo **poprawią**... 8. Proszę, niech państwo **się nie denerwują**. 9. Proszę, niech państwo **zaczną**... 10. Proszę, niech państwo podadzą...

15.

1. Pojeżdż / Nie jedź, 2. Podyskutujmy / Nie dyskutujmy, 3. Piszcie zadanie! / Nie piszcie zadania! 4. **obejrzyjcie** album! / Nie oglądajcie albumu! 5. **weźmy** odtwarzacz DVD! / Nie bierzmy odtwarzacza DVD! 6. Zjedz obiad! / Nie jedz obiadu! 7. **Otwórzcie** okno! / Nie otwierajcie okna! 8. Myśl / Nie myśl, 9. Zróbmy zakupy! / Nie róbmy zakupów! 10. **Położmy się** / Nie

kładźmy się, 11. Kupcie samochód... / Nie kupujcie samochodu..., 12. Schowaj mój list! / Nie chowaj mojego listu! 13. Stójmy / Nie stójmy, 14. Umyjmy teraz naczyń! / Nie myjmy teraz naczyń! 15. Trzymajmy ziemniaki... / Nie trzymajmy ziemniaków....

❶16.

teścinić – (wy) *teścinić!*

osolić – osólmy!

trzeć – niech dzieci trą!

wolęć – wól!

spójrzeć – spójrz! / spojrz!

wykonywać – wykonujcie! / wykonywajcie!

jeździć – jeździ!

piec – niech Ewa piecze!

wziąć – weźmy!

17.

1. Mama prosiła dziecko: „Bądź grzeczny / grzeczna!” 2. Zaprośiliśmy was: „Przyjdźcie na święta!” 3. Życzyłam babci: „Bądź zdrowa!” 4. Rodzice prosiли cię: „Nie trzaskaj drzwiami!” 5. Życzyliśmy im: „Niech spełnią się wasze marzenia!”

18.

pokroiłam – kroić, pokroić; **ugotowałam** – gotować, ugotować; **przesoliłam** – przesalać, przesolić; **upiekłam** – piec, upiec; **przy paliłam** – przypalać, przypalić; **roz mroziłam** – rozmrażać, rozmrozić; **usmażyłam** – smażyć, usmażyć; **pozmywałam** – zmywać, pozmywać; **powycierałam** – wycierać, powycierać; **stukłam** – tuc, stuc; **się załamalam** (załamalam się) – załamywać się, załamać się

19.

1. Poszła tam mimo moich ostrzeżeń. 2. Mimo że / Chociaż świeciło słońce, wzięłam parasol. 3. Chodziła z nim na koncerty, mimo że / chociaż nie była jego dziewczyną. 4. Przyjechaliście na ślub bez naszego zaproszenia. 5. Nauczyłeś się tego wiersza bez zrozumienia.

TEMAT XII

1.

1. który, 2. nad, 3. Jaką, 4. w, 5. na, 6. Który

2.

a)

1. tym mieszkaniu, 2. pogodzie, miłości i koncercie, 3. wieszaku, stole, 4. półce, 5. interesującej wystawie, galerii, 6. Janku, 7. Toruniu, 8. Francji, 9. krzesle, 10. małym domku

b)

1. autobusach, 2. dużych dzbankach, 3. tych gazetach, 4. naszych chorych sąsiadach, 5. peronach

3.

1. mnie, nas, 2. tobie, 3. niej, 4. was, 5. nich

❷4.

1. linii, 2. kościele Mariackim, jakim mieście, 3. Pradze, 4. cieście, 5. papieżu Janie Pawle II, 6. patelni, 7. wierze katolickiej, 8. której linii, 9. papierze, 10. getcie warszawskim

5.

a)

służba – w oficynie, **kupiec, mieszczanin** – w kamienicy, **szlachcic** – w dworku / w dworze, **magnat** – w pałacu, **król** – w / na zamku;

Indianin – w wigwamie, **sierota** – w domu dziecka, **samotny staruszek** – w domu spokojnej starości, **samotna matka** – w domu samotnej matki, **chory** – w szpitalu, **młodzież niepełnosprawna** – ośrodek rehabilitacyjny;

bezdolny – w noclegowni, **turysta** – w hotelu, w namiocie / pod namiotem, w schronisku, w domku campingowym; **nieletni chuligan** – w ośrodku szkolno-wychowawczym, **Eskimos** – w igloo, **przestępca** – w więzieniu

6.

1. niej, 2. kanapie, 3. schodach, 4. tobie, 5. drabinie

7.

1. w, 2. u, 3. na, 4. od, 5. na, na, 6. do sklepu, 7. Nad, 8. w, na, z, 9. z, 10. od, 11. nad, nad, 12. w, 13. z / do, 14. do, 15. z

8.

1. biurko / biurku, tym biurku, 2. Warszawę, 3. biurka, biurko, biurka, 4. mojego męża, oficera Wojska Polskiego, 5. oczy, podłogę, 6. porządek, niego, ten porządek, 7. mnie, trzy lata, bajki, 8. na bok, 9. wieś, świeżą swoją wędlinę, dobrą godzinę, biurku, 10. wytrzymałość

❸9.

1. zabawkę, 2. drogę, 3. wodę, 4. polskim laureacie, 5. sprawiedliwość, 6. swoje dzieci, 7. tobie, 8. syna, 9. dużym garażu, 10. imieninach, 11. deszcz, 12. wyjazd, 13. naszej ciekawej przygodzie, 14. nią, 15. tych starych ruinach

10.

wynajmować – wynajmujący;

przekonywać – przekonujący / przekonujący, postawić – *nie można utworzyć*;

móc – mogący, szukać – szukający

11.

1. bawiące się, 2. spacerującemu, 3. lubiący, 4. studiującej, 5. pracujących, 6. mieszkającym, 7. płynącą, 8. trącej, 9. ❶tnącego, 10. piekącymi

12.

1. w żółtej kurteczce i zielonej czapeczce, 2. o dużych, czarnych oczach i aksamitnych rękach, 3. w czarnym kapeluszu na głowie, 4. z piegami na nosie, 5. z kręconymi włosami

13.

sprzątać – *sprzątnąć*

przekonywać – przekonany

móc – *nie można utworzyć*

wynajmować – wynajmowany

postawić – postawiony

szukać – szukany

14.

1. umyty samochód, 2. otworzone okno, 3. opowiadana, 4. szyte, 5. wyrwany, 6. wybita, 7. wyrzucony, 8. czytana, 9. mielone, 10. niesiona

15.

Bezokolicznik	Imiesłów przymiotnikowy		Imiesłów przysłówkowy	
	czynny	bierny	współczesny	uprzedni
kupować	kupujący	kupowany	kupując	—
zrobić	—	zrobiony	—	zrobiwszy
biec	biegnący	—	biegnąc	—
☉drzeć	drący	darty	drąc	—
wypić	—	wypity	—	wypiwszy
☉tłuc	tłukący	tłuczony	tłukąc	—
zacząć	—	zaczęty	—	zaczawszy

16.

1. Zapowiedziano podwyższyć cen. 2. Oszukano skarb państwa na grube pieniądze. 3. Nie było odpowiednich znaków, więc jeżdżono tu bardzo szybko. 4. Zbito szybę w samochodzie i ukradziono radio. 5. ☉Przysłuchano by świadka, gdyby czuł się dobrze.

TEMAT XIII

1.

1. po górach, 2. mamy, 3. siatkówkę, 4. na deskorolce, 5. za miesiąc, 6. w telewizji, 7. do komputera, 8. w koszykówce, o puchar, 9. W przyszłym tygodniu, 10. przy muzyce klasycznej, 11. Cracovi, 12. przy komputerze

2.

1. trzykrotny, 2. podwójne, 3. podwójne, 4. stokrotne, 5. czterokrotne

3.

1. hrabiego Potockiego, 2. pani sędzi, 3. ☉Sędziemu Soplicy, 4. hrabi Tarnowskim, 5. panie sędzie

4.

1. potrafiła, 2. umiecie, 3. ☉mógł, 4. umięją, 5. potrafię / umiem

5.

1. Ewa będzie uczyć się, a Marek w tym czasie pójdzie... 2. Będę mieć / miał(a)... 3. Basia kupi... 4. nie będzie pomidorów, 5. zacznie się, 6. Będziemy, 7. Będę musiał(a) zadzwonić, 8. będą mieszkać. 9. Zapłacę, 10. czy oni potrafią spokojnie porozmawiać z synem

6.

Adam i Wiktor *pójdą* na spotkanie z nowymi koleżankami. *Poznają się* bliżej, *przedstawią się* sobie, *powiedzą* kilka słów o sobie. *Będą chcieli / Zechcą* umówić się na kolejne spotkanie. Nie wiedzą jednak, czy dziewczyny *będą chciały / zechcą* spotkać się z nimi jeszcze raz. Dlatego, na wszelki wypadek, *będą* ostrożni, nie *będą mówić* dużo, raczej *będą słuchać*, co mówią dziewczyny.

☉7.

1. będziemy polegać / polegali(śmy), 2. będzie mógł, 3. ożeni się, 4. będziecie organizować / zorganizujecie, 5. będą badać

8.

pisać list – *pisanie listu*

zyć sukienkę – zycie sukienki

☉trzeć marchewkę – tarcie marchewki

kroić chleb – krojenie chleba

słuchać muzyki – słuchanie muzyki

☉jeść ciastka – jedzenie ciastka

9.

śpiewanie, opiekanie, wylizywanie, wznoszenie, ścielenie, ☉rzęzenie, ołśnienie

10.

kupiectwo – *kupiec*

sąsiedztwo – sąsiad

bankructwo – bankrut

łyżwiarstwo – łyżwiarz

bractwo – brat

strzelectwo – strzelec

11.

ptak – *ptactwo*

gadula – gadulstwo

saneczkarz – saneczkarstwo

fryzjer – fryzjerstwo

dziwak – dziwactwo

ohyda – ohydztwo

12.

1. Mamę zaniepokoił kaszel synka. 2. Nie spodobała mi się twoja niegrzeczna odpowiedź. 3. Zdziwiło ją moje milczenie. 4. Zdenerwował cię brak chleba w sklepie. 5. Bawiła was jazda na deskorolce. 6. Zmęczyło mnie odpowiadanie na twoje pytanie. 7. Ucieszył nas zdany egzamin. 8. Podziwiam twoją dobrą pamięć.

TEMAT XIV

1.

1. Bardzo podoba **mi się państwa** mieszkanie. 2. To ja **pani / dla pani** kupiłem... 3. Powinniście pomagać **sobie**, a nie... 4. karpia, 5. **Wszystkiego najlepszego z okazji twoich imienin!** 6. Życzymy **panu**... 7. Wychodzisz za **mąż?** – **gratuluję / moje gratulacje!**

2.

1. cerkwiami, 2. księży, 3. marchwią / marchwi, 4. cerkwiach, 5. księdzem, 6. brwi, 7. chorągwie, 8. rwi

3.

Dziadek → **Babci** → Markowi → rodzicom → małej córeczce → wujkowi Tomaszowi → pani Basi → mężowi → dziecku → panu Jastrzębskiemu → żonie → synowi → starszym państwu Borkom → miłemu sąsiadowi → kotu Filemonowi i psu Azorowi

4.

1. Ojcu, 2. groźnemu lwu, 3. człowiekowi, technice, 4. mojemu zaskoczeniu, 5. ☉Lwowowi, 6. ci, 7. temu pomnikowi, 8. handlowi, 9. młodej parze, 10. mu, 11. kotu, psu, 12. Komu, 13. temu, 14. kołędnikom, 15. komu, tobie

5.

ziemi, niebu

wszystkim

ptakom, drzewom

płatkom

- A ja o (1 – l.mn.) **książkach**. Było ostatnio wiele problemów z (1 – l.mn.) **książkami**.
- Z (2 – l.mn.) **księżmi** też.
- Pragnę (1) **księciu** powiedzieć, że będzie źle z (1) **księciem**, jeśli się (1) **książę** nie uspokoi – to pan nie będzie (1) **księciem**.
- Cóż, wam (2 – l.mn.) **księżom** wydaje się, że wszystko wam wolno, że nie obowiązuje (2 – l.mn.) **księży** prawo, że być (2) **księdzem** to być ponad (1) **księciem**! Za dużo was, (2 – l.mn.) **księży**.
- (2) **Książd** Sapieha, jako że sam był (1) **księciem** z rodu (1 – l.mn.) **książąt** litewskich, uśmiechnął się życzliwie do (1) **księcia** Radziwiłła i uściskali się serdecznie – (1) **książę** z (2) **księdzem** na znak zgody między (1 – l.mn.) **książętami** i (2 – l.mn.) **księżmi**.

3.
1. TORWAR-ze (Warszawski Tor Łyżwiarski), 2. Desy (Dzieła Sztuki i Antyki), 3. PZPN-u (Polski Związek Piłki Nożnej), 4. MSZ-ecie (Ministerstwo Spraw Zagranicznych), 5. Peweksie (Przedsiębiorstwo Eksportu Wewnętrznego), 6. BGZ-ecie (Bank Gospodarki Żywnościowej), 7. AGH (Akademia Górniczo-Hutnicza), KUL-u (Katolicki Uniwersytet Lubelski), 8. pisowski, 9. akowcem, 10. ZHP (Związek Harcerstwa Polskiego).

4.
1. kontrolowała, 2. zwolnił / zwolniła, 3. powstał / powstała, 4. zorganizował, 5. zaprosił

5.
1. Książka jest czytana przez niego. 2. Wypadek został spowodowany przez kierowcę. 3. Nowa sztuka została / była zagrana przez aktorów. 4. **☛** Telewizor został przywieziony koledze samochodem przez Marka. 5. Kiedy to ćwiczenie zostanie / będzie napisane przez ciebie? 6. Nauczyciel był chętnie odwiedzany przez swoich uczniów. 7. Trudne zadanie zostało wykonane przez nas. 8. Wszystkie trudności zostaną / będą pokonane przez nich. 9. Wasze testy będą sprawdzane przeze mnie wieczorem. 10. Wiele połozonych zostało skomponowanych przez Chopina.

6.
1. Kolumb odkrył Amerykę. 2. Dzieci zjadły wszystkie cukierki. 3. Dzisiaj tata będzie gotować / gotował obiad. 4. Kazimierz Wielki założył Akademię Krakowską. 5. Znana aktorka gra w tym filmie główną rolę. 6. Kwiaciarka sprzedaje nam ostatnie kwiaty. 7. Młodzież śpiewała piosenkę. 8. Ornitolog obserwuje ptaki. 9. Społeczeństwo polskie odbudowywało zamek w Warszawie. 10. Wiktor zaprosił Marysię na spacer.

7.
1. Tę szybę zbito w nocy. 2. Urządzenie to wyprodukowano w Polsce. 3. Lek ten wynaleziono już dawno. 4. Gatunki tych roślin odkryto w Australii. 5. Pociąg ten skonstruowano w Japonii.

8.
1025 r. – koronacja,
1138 r. – rozbięcie
1226 r. – sprowadzenie
1364 r. – założenie
1385 r. – połączenie
1596 r. – przeniesienie
1648 r. – wybuch
1791 r. – uchwalenie
1918 r. – odzyskanie
1945 r. – zakończenie

9.
1. W czasie / Podczas pobytu w obcym kraju, chętnie poznaję jego historię, tradycje, kulturę i język. 2. W mojej rodzinie w czasie / podczas kolacji zawsze rozmawiamy o minionym dniu. 3. W czasie / Podczas choroby troskliwie opiekowałam się tobą. 4. W czasie / Podczas śnieżycy turyści zboczyli ze szlaku i zgubili się. 5. W czasie / Podczas świąt odwiedzamy bliskich i odpoczywamy.

TEMAT XVII

1.
1. bezcenne, 2. nakręcony, 3. namalował, 4. wyznaje, 5. wolne, 6. adaptacja, 7. wieszczów, 8. wypożyczyć, 9. Danusi, 10. muzykiem

2.
1. Powieść „Ogniem i mieczem” została napisana przez Henryka Sienkiewicza. 2. Polonez „Pożegnanie ojczyzny” został skomponowany przez Michała Kleofasa Ogińskiego. 3. Ołtarz w kościele Mariackim został wyrzeźbiony przez Wita Stwosza. 4. Obraz „Bitwa pod Grunwaldem” został namalowany przez Jana Matejkę. 5. Dramat „Wesele” został napisany przez Stanisława Wyspiańskiego. 6. Film „Trzy kolory” – „Niebieski” został wyreżyserowany przez Krzysztofa Kieślowskiego. 7. Wiersz „Moja piosenka II” został napisany przez Cypriana Kamila Norwida. 8. Pałac w Łazienkach został zaprojektowany przez Dominika Merliniego. 9. Film „Rejs” został wyreżyserowany przez Marka Piwowskiego.

3.
1. Meą, 2. Koreach, orchidei, 3. Nową Gwineę, 4. idee, 5. Cheroneą

4.
Wiktora Hugo, Wiktorowi Hugo, Wiktora Hugo, Wiktorem Hugo, Wiktorze Hugo;
Claude'a Moneta, Claude'owi Monetowi, Claude'a Moneta, Claude'em Monetem, Claudzie Monecie;
Jana Racine'a, Janowi Racine'owi, Jana Racine'a, Janem Racine'em, Janie Racinie;
Havla, Havlowi, Havla, Havlem, Havlu;
Bacciarellego, Bacciarellemu, Bacciarellego, Bacciarellim, Bacciarellim;
Kennedy'ego, Kennedy'emu, Kennedy'ego, Kennedym, Kennedym

5.
1. Hemingwayowi, 2. Delaroché'a, 3. La Fayettecie, 4. Goi, 5. van Gogha, 6. Braille'owi, 7. Dumasem, 8. Rilkiem, 9. Boccaccia, Dantego, 10. Bonapartego

6.
Słowacki – pożycz mi **Słowackiego**
Ampère – jednostka prądu to amper

Don Juan – ale z niego donżuan
Balzak – balzackowski wiek

7.
a)
1. siedemdziesięcioletni, 2. trzydziestosekundowe, 3. dziesięćminutowej, 4. osiemnastogodzinna, 5. pięćpięciętrowym, 6. sześćosobowa, 7. czterostronicowy, 8. dziesięćodniowy, 9. trzydniowe, 10. półroczne
b)
1. drugorzędny, 2. pierwszoklasistą, 3. Trzeciologowy, 4. szóstoklasisty, 5. drugoroczny

TEMAT XVIII

1.
1. Tych pracowników teraz nie ma w pracy – są na urlopie. 2. Jej mama pracuje jako pielęgniarka / w charakterze pielęgniarki. 3. W naszym mieście jeszcze kilka lat temu istniała wielka fabryka. 4. Moja babcia regularnie otrzymuje emeryturę. 5. Jestem zadowolony ze swojej pracy – dostaję dobrą pensję / dobre wynagrodzenie.
2.
1. uczeni, 2. wieszczowie, 3. matematycy, 4. kryptolodzy, 5. pisarze, 6. królowie, 7. malarze, 8. kompozytorzy, 9. księża, 10. filozofowie
3.
moi bracia, nasi sąsiedzi, spóźnienie tłumacze;
☛ polscy konsulowie, uparci synowie, ci ludzie, bogaci książęta;
prawdziwi patrioci, pierwsi sędziowie, pałacy pisarze, mili panowie
4.
1. Osiemdziesięciu jeden, 2. tysiąc sześćset / sześciuset pięćdziesięciu ośmiu, 3. pierwszy, 4. sześćset / sześciuset siedemdziesięciu / siedemdziesięcioma dwu / dwoma, 5. pięćset / pięciuset sześćdziesięciu trzem tysiącom dziewięciuset siedemdziesięciu czterem
5.
1. Czterech odważnych marynarzy, 2. Trzej milczący starszuszki, 3. twoim dwom / dwu braciom, 4. pięciu młodszych uczniów, 5. Paru czekających pasażerów, kilku, dwaj, 6. sześciu / sześcioma księżmi, 7. Cztery troskliwi ogrodnicy, 8. trzystu / trzysta sześćdziesięciu dziewięciu rannych żołnierzach, 9. nasi trzej najczęstszy goście, 10. Ośmiu nieostrożnych kierowców
6.
1. zniszczyli, 2. zdobyto, 3. będzie pilnować / pilnowało, 4. zgubili się, 5. jest niezadowolonych, chce, 6. będą, będzie, 7. czeka, 8. weźmie, 9. naprawiają, 10. pracuje / pracowało
7.
1. Ważni dyrektorzy / dyrektorowie przyjmują do pracy pracowników. 2. Starsi uczniowie udekorują salę. 3. Podróźni wykupili bilety. 4. Robotnicy reperują wiadukt. 5. Nasi księża odprawiają msze. 6. Sędziowie prowadzą rozprawy sądowe. 7. Księżęta polscy wygrali tę bitwę. 8. Znani psycholodzy przygotowują ten test. 9. Dawcy krwi ratują życie wielu ludzi. 10. Wszyscy studenci odrobili zajęcia praktyczne.
8.
1. nasz sąsiad jest rencistą, 2. wasza przyjaciółka jest inżynierem, 3. moi znajomi są dyrektorami, 4. ich siostra jest kasjerką, 5. jej teść jest urzędnikiem, 6. twoje córki są adwokatkami, 7. jego koleżanka jest dentystką, 8. kuzyni są uczniami, 9. ich wnukowie są bezrobotni, 10. nasz wujek jest policjantem
9.
Wybitna aktorka, 2. angielska premier / angielski premier, 3. Znana naukowiec
10.
jezdnia – miejsce, po którym się jeździ; *jeździć + -nia (z:ż, dzi:d)*
pływalnia – miejsce, w którym się pływa; *pływać + -alnia*
księgarnia – miejsce, w którym kupuje się książki; *księga / książka + -arnia (a:ę, g:ż)*
kartoflisko – miejsce, gdzie rosną kartofle (ziemniaki); *kartofle + -isko*
11.
skoczyć + -ina = skocznia, mleko + -arnia = mleczarnia, wrzos + -isko = wrzosowisko, lakierować + -nia = lakierownia

TEMAT XIX

1.
1. przyjaciół, 2. królową, 3. szczenięta / szczeniaki, 4. plemiona, 5. żrebięciu
2.
tygrys – tygrysica, tygrysiątko (tygrysię) kaczor – kaczka, kaczątko (kacząc) kozioł – koza, kozłátko (koźle)
lew – lwica, lwiątko (lwie) indyk – indyczka, indyczątko (indycząc) wilk – wilczyca, wilczątko (wilczęc)
- ☛ 3.
1. troje skrzypiec, 2. czworo ślicznych szczeniąt, 3. pięciorgu dziwnym ludziom, 4. kilkorgu chorych dzieciach, 5. tym dzikim plemieniem, 6. siedmiorgiem rozbrykanych żrebiąt, 7. temu bezbronnemu zwierzęciu, 8. tego małego znamienia, ramieniu, 9. dwojgiem przyjaciół, 10. kilkoro starych znajomych
4.
1. On (np. zdziwił się / oburzył się...), że o czymś takim jeszcze nigdy nie słyszał. 2. Rodzice (np. zaprosili nas / zaproponowali nam...), żebyśmy przyjechali do nich na święta. 3. (Np. Zawołała) do męża, że dzieci wreszcie przyjechały. 4. (Np. Zainteresowała się), co wy teraz zrobicie. 5. (Np. Zadałeś) im pytanie, gdzie i kiedy się spotkacie.
5.
1. Ojciec zainteresował się: „Synku, jakie oceny masz z matematyki?”. 2. Ewa zaniepokoiła się: „(Czy) Zdążymy na pociąg?”. 3. Siostra zaprosiła ich: „Przyjedźcie do mnie na wakacje!”. 4. Oświadczyłem: „Jestem już bardzo zmęczony.” 5. Zapytałeś go: „(Czy) znasz mój numer telefonu?”
6.
ziarno – **ziarno** grubasek – grubas ptaszędło – ptak
gar – garnek Bartuś – Bartek oczko – oko
córunia – córka psisko – pies paluch – palec

7.

bułka – **bułeczka**, **buła**

nos – nosek, nochal

Aga – Agusia

Anka – Ania, Anula

leń – leniuszek, leniuch

strach – strasznydło

but – bucik, bucisko

orzeczek – orzeszek

Gocha – Gosia

8.

W pokoju na stole
stało mleko i jaj(k)o.

Przyszedł kot, wypił mleko,
a ogonem stłuk jaj(k)o.

9.

1. bełkocze / bełkoce, 2. gulgoczą / gulgocą, 3. świergocze / świergoce, 4. chichoczesz / (*rzadziej*) chichocesz, 5. dygoczę / dygoce

TEMAT XX

1.

0,5 punktu – **pięć dziesiątych = pół punktu**

0,25 kilograma – dwadzieścia pięć setnych / ćwierć kilograma

1,5 litra – jeden i pół / półtora litra

0,8 procent – osiem dziesiątych procent

½ chleba – jedna druga / pół chleba

0,003 kilometra – trzy tysięczne kilometra

2.

1. pełne, 2. półtorej, 3. drzew, 4. sprzedanych, 5. ucierpiał / ucierpiał, 6. zadecydował, 7. dnia, 8. godzinie, 9. rokiem, 10. razy

3.

dziesiąte, tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiąty drugim, szóstym, trójgiem, czworo, ośmiu, dwaj, dwóch, piątką

4.

1. od i dla babci, 2. przed obiadem albo po obiedzie, 3. w i o Krakowie, 4. z cytryną albo bez cytryny, 5. i pod górę, i z góry

5.

Syn naszej sąsiadki ożenił się z Leną z Ukrainy. Mają dwoje dzieci: synek jest starszy **od** córeczki **o** 5 lat. Taras jest podobny **do** swojego ojca, a mała Ola przypomina mamę. Taras jest dobrym uczniem, zwłaszcza **z** historii ma bardzo dobre oceny. Rodzice zartują, że tylko siedzi **nad** książkami i zadaniami. Ale ostatnio i Lena dużo się uczy, bo chce zdać egzamin **z** języka polskiego. Musi kupić sobie specjalny zeszyt **do** ćwiczeń. **Przez** tydzień przeczytała całą książkę **po** polsku, ale trudno jest czytać literaturę **w** języku polskim. Lena **co** tydzień telefonuje do swoich rodziców, bo tęskni **za** rodziną, znajomymi i Tarnopolem. **Za** rok wszyscy pojadą tam na wakacje, a **w** przyszłym tygodniu wybierają się **nad** jeziora albo do znajomych do Grodna, bo jeszcze nigdy nie byli **na** Białorusi.

6.

odkurzać – **odkurzacz**

zsywać – **zsywacz**

kosić – kosiaraka

czarpać – czerpak

7.

1. esemesujesz, 2. plażujemy, 3. studiujecie, 4. debiutuje, 5. nocują

TEMAT XXI

1.

1. pieniądzech, 2. pieniądzy, 3. pieniądzu, 4. pieniądza, 5. pieniądzy

2.

1. procentów, 2. sześćdziesiąt procent, 3. piętnastu i pół procent, 4. ośmiu dziesiątym procent, 5. dwudziestu pięciu procentach

3.

1. kilkudziesięciu, 2. kilkaset, 3. paroma / paru, 4. kilkanaście, 5. kilku

4.

1. kupiłabym, 2. zobaczylibyśmy, 3. czytałbyś, 4. wiedziałby, 5. zrobiłabyś, 6. wiedzielibyście, 7. oglądaliby, 8. otrzymaliby, 9. płakaloby, 10. mógłby

5.

1. Gdybyśmy mieli, 2. gdybyście chcieli, 3. Gdybyś wykazał, 4. Gdyby znalazł, 5. Gdyby zarabiała, 6. Gdybym miała, 7. Gdyby bywali, 8. Gdybyś wziął / wzięła się, 9. Gdybyście kochali / kochały, 10. Gdybym mówił / mówiła

6.

a)

1. Gdybym nie potrzebował pomocy, nie zwróciłbym się do Piotra. 2. Gdybyśmy nie mieszkali / mieszkają na tej samej ulicy, nie spotykaliśmy / spotykałybyśmy się często. 3. Gdybym nie zmieniła pracy, nie straciłabym znajomych. 4. Gdybyście nie wypełnili tego formularza, nie pojechalibyście do Austrii. 5. Gdyby nie zapłacili za listy, nie otrzymaliby potwierdzenia.

b)

1. Gdybyście zadzwonili wcześniej, nie musielibyście na nas czekać. 2. Gdyby Piotr znalazł pracę, nie byłby teraz bezrobotny. 3. Gdyby powiedział mi o swych problemach, nie byłoby ci tak ciężko. 4. Gdybyśmy kupili wodę, nie chciałoby nam się teraz pić. 5. Gdyby Ewa posłuchała rodziców, nie żałowałaby teraz wszystkiego.

c)

1. Gdybyśmy nie napisali SMS-a, rodzice martwiliby się o nas. 2. Gdybyś nie poszła do muzeum, nudziłabyś się. 3. Gdybyście nie pojechali na wycieczkę, żałowałobyście. 4. Gdyby studenci nie napisali testu, musieliby się jeszcze uczyć. 5. Gdyby Wiktor nie zadzwonił karta i nie dostał karty, stałby teraz w kolejce w banku.

7.

na-pi-**sa**-łyś-my

pe-da-**go**-gi-ka

za-pła-**ci**-li-byś-cie

bi-**lio**-te-ka / bi-blio-te-ka

dzie-więc-set

do Kra-**ko**-wa

8.

1. Nie dostaniesz kredytu bez umowy o pracę na czas nieokreślony. 2. Pojedźmy na narty pod warunkiem, że spadnie śnieg. 3. Obiecał jej, że wróci wcześniej do domu, pod warunkiem, że dyrektor się zgodzi. 4. Przyjadę do was na Wielkanoc, chyba że się rozchoruję. 5. W razie gdyby nie było nas w domu, poczekajcie chwileczkę.